

WANDEL

ROUTE

Informatie

Wandelroutes

In it Mandefjild zijn verschillende routes uitgezet, variërend van 2,5 km tot 6 km met elk hun eigen kleur, rood, groen en geel. De routes vormen samen deze uitgezette route met een lengte van zo'n 9 kilometer.

Rolstoelpad

Aan de kant van de Bakkefeansterdúnen bij Dúndelle is een rolstoelpad.

Start

In het dorp Bakkeveen, parkeerplaats aan de Mjumsterwei, bij Dúndelle. Hier start de beschrijving aan de hand van interessante punten.

Starten kan ook bij de parkeerplaats op de driesprong bij restaurant De Drie Provinciën of de schaapskooi aan de Jarich van der Wielenwei.

Honden

Honden zijn binnen de klaphekken alleen aangeliind toegestaan.

Schapen en Exmoorpony's

In het gebied grazen Exmoorpony's en een kudde Drentse Heideschapen.

Wandelen

*in het afwisselende
Mandefjild*

Euwenoude paden slingeren door bos, over heide en langs zandverstuivingen en vennen.

It Fryske Gea (0512) 38 14 48
Postbus 3 info@itfryskegea.nl
9244 ZN Beetsterzwaag www.itfryskegea.nl

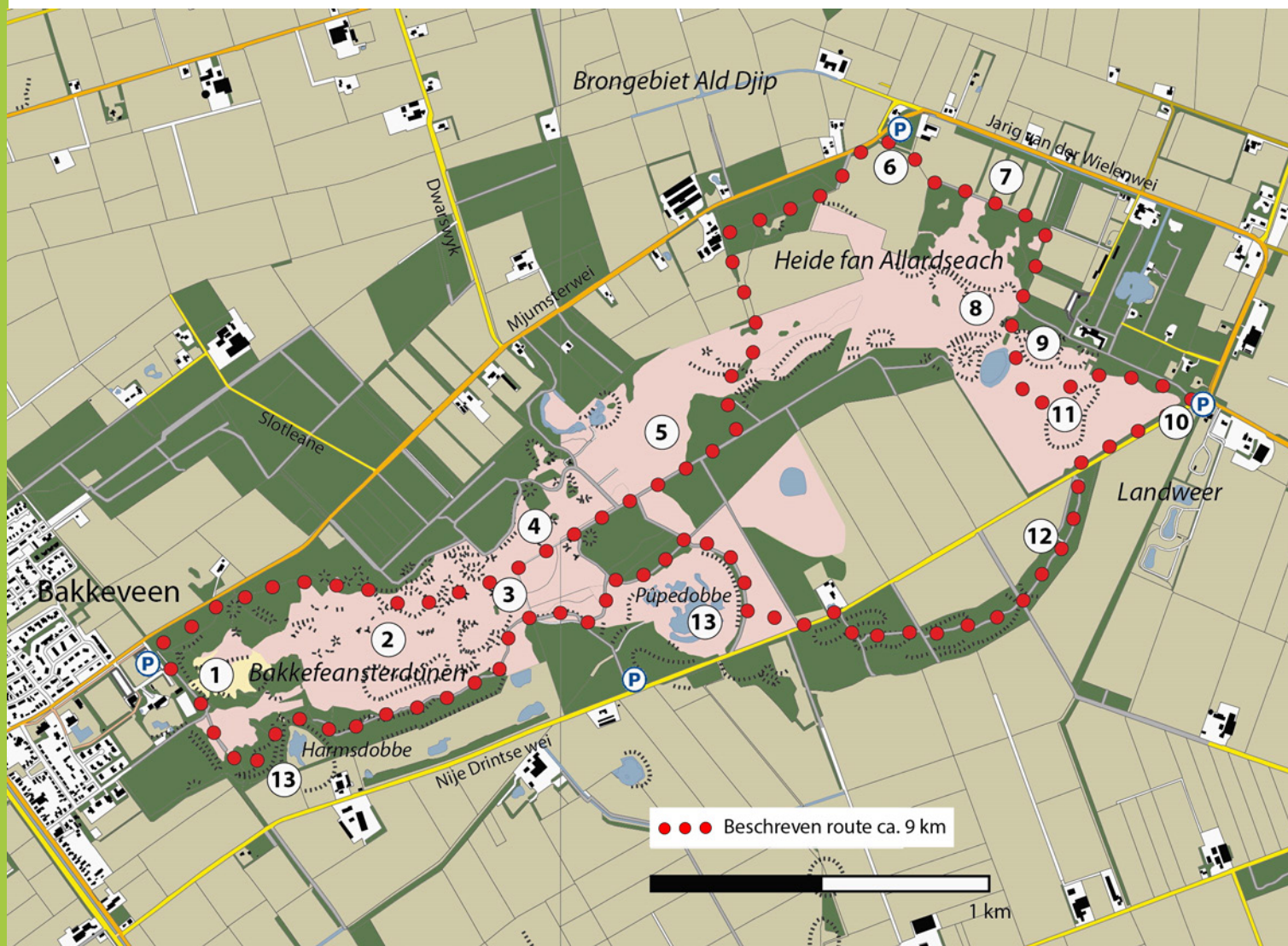

Op de grens van Fryslân en Drenthe waar cultuurhistorie en natuur samenkomen

De Bakkefeansterdúnen en de Heide fan Allardseach vormen samen met het tussenliggende gebied van Staatsbosbeheer it Mandefjild. Het langerekte natuurgebied van 235 hectare is door de ligging en de grote variatie een publiekstrekker van de eerste orde. Op zondagmiddag bij mooi weer weten natuurliefhebbers het gebied te vinden. Maar voor wie meer rust zoekt, is er ook volop ruimte en gelegenheid om op andere dagen van dit unieke natuurgebied te genieten. Heide, zandverstuivingen, bossen en vennen zorgen

voor een grote afwisseling. Het wandelpad gaat van smalle zandpaadjes over de heide via de beslotenheid van het bos naar open stukken met een weids uitzicht. En dan is het gebied ook nog eens rijk aan cultuurhistorie die voor een extra dimensie zorgt. Opgravingen op de Heide van Allardseach zijn het bewijs dat er in 13.000 voor Christus al bewoning was. Bijzonder zijn de 'holle wegen' in het eens zo onherbergzame gebied. Deze aloude verbindingswegen tussen Drenthe en Fryslân zijn door paarden, wagens en ontelbare voetstappen uitgesleten paden.

Tekst: Roely Boer
Foto's: Dico de Klein

Zandverstuiving

1 Bakkefeansterdúnen

De zandverstuiving bestaat grotendeels uit een open heideterrein omzoomd door bos. Het voorste deel buiten de klaphekken is een prachtige speelplek en picknickplaats. Daar mogen ook honden loslopen. De Bakkefeansterdúnen kent maar liefst 14 soorten van het bekertjesmos. Zelfs de in Fryslân zeldzame grondster gedijt hier. Ook de gewone salomonszegel, zandzegge, buntgras, heidespurrie en ruig haarmos komen hier voor.

2 Heidepracht

Het is een beetje afhankelijk van het weer, maar eind juli begint de heide al te bloeien. Tot ver in september is het een rood/paarse kleurenpacht. Er zijn drie soorten heide: struikheide, kraalheide en dopheide.

3 Mozaïekbeheer

Deze beheervorm is een bewuste keuze. De kudde Drentse heideschappen graast het houtopslag weg waardoor de mooie, geleidelijke overgangszones tussen bos en heide blijven bestaan. Van deze groene overgangszones genieten vogels en insecten, maar ook dieren als reeën, eekhoorns, hazen, dassen en allerlei reptielen.

4 Solitaire bomen

De vrijstaande berken en grove dennen in het open heidelandschap zijn ideaal voor vogels als geelgors en boompieper.

Bakkefeansterdúnen

5 Herinrichting

Een ingrijpende herinrichting is uitgevoerd om het areaal heide te vergroten. De bebossing is zo natuurlijker en doorzichtiger zijn vrijgemaakt. Door het kappen van bomen en het verwijderen van de voedselrijke bovenlaag krijgt de heide weer een kans.

6 Drents Heideschaap

Het Drents Heideschaap komt al sinds 4000 voor Christus voor. Het zelfredzame ras staat nog dicht bij de natuur. Door hun soberheid horen ze thuis in schrale, ruige heideterreinen. De vacht is door de lange en harige structuur ideaal voor viltten. Zo gebruikt de internationaal bekende textielkunstenares Claudy Jongstra uit Spannum de wol van deze kudde. Schaapherder Ko Maring gaat van april tot en met oktober een deel van de week met de kudde op pad. De rest van het jaar mogen ze binnen de afrastering lopen en grazen waar ze willen. De nachten brengen de schapen altijd door in de schaapskooi.

7 Oud akkerbeheer

Op de akkerpercelen wordt afwisselend winterrogge en zomergerst met oude akkerkruiden verbouwd. De mest uit de schaapskooi wordt over de akkers gebracht als bemesting. Het graan wordt niet geoogst, maar dient als voer voor de vogels in de winter.

Drentse heideschappen

Rode dophei / Reade skrobberheide

8 Heide fan Allardseach

Op dit schrale heidegebied groeien tandjesgras, pilzegge, borstel- en schapengras, liggend walstro en klokjesgentiaan. De soorten blijven bestaan, met dank aan het selectieve grasgedrag van de Drentse Heideschappen en soms kleinschalig plaggen. Dat sommige soorten zich via de vacht verspreiden is een bijkomend voordeel. Hier bloeit ook de zeldzame rode dopheide.

9 Archeologische vondsten

Het grote heidegebied heeft een onschatbare cultuurhistorische waarde. Er zijn vondsten opgegraven uit de Hamburgercultuur van 13.000 tot 10.500 voor Christus. Hieruit en uit vondsten uit andere perioden blijkt dat het gebied eeuwenlang is bewoond. De grafheuvels zijn 3500 tot 4000 jaar oud.

10 De Landweer

Buiten het klaphek tegenover de ingang van het Mandefjild ligt de Landweer. Dit is het restant van een middeleeuwse verdedigingswal op de grens van Fryslân en Drenthe. Het is het oudste bezit van It Fryske Gea, in 1930 geschonken door Jarich van der Wielen, de oprichter van Allardsoog, de eerste volkshogeschool in Nederland.

Grondster / Grûnstjerke

11 De 'holle weg'

De meer dan 700 jaar Oude Drentse Weg is een zogenoemde 'holle weg', eeuwenlang de verbindingsweg tussen Drenthe en Fryslân. Paarden, wagens en ontelbare voetstappen en het op hopen waaiende zand zorgden ervoor dat de wegen door dit onherbergzame gebied uitsleten tot op de leemlaag. Grote groepen 'Hannekemaaiers' kwamen voor werk vanuit Duitsland. Ook de 'Poepen' met hun negotie zoals de Brenninkmeyers, de eigenaren van C&A, kwamen zo naar Fryslân.

12 Verzetsmonument

In de smalle strook natuurgebied met een eigen boskarakter herinnert het verzetsmonument aan de tien verzetsstrijders die in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog op 10 april 1945 hier zijn gefusilleerd. Drie dagen later werd Bakkeveen door de Canadezen bevrijd.

13 Dobben en pingo's

Het Mandefjild en omgeving tellen nogal wat dobben en pingo's. De Harmsdobbe – naar boer Harm Terpstra die de dobbe begin vorige eeuw liet uitbaggeren – diende jarenlang als zwemgelegenheid. In het voedselarme water doen soorten als waterdrieblad, wateraardbei en veenpluis het goed. Bijzonder is de zeldzame slangenwortel. Ook is het een kraamkamer voor libellen, zoals de steenrode en bloedrode heidelibel.

Bloedrode heidelibel / Bloedhopke

Exmoorponys op de Heide fan Allardseach